MEDALION

FIGURI PROEMINENTE DE ARTIȘTI AI MIȘCĂRII LEGIONARE:

ALEXANDRU BASSARAB

- Comandant legionar;
- Șeful Organizației Doamnelor Legionare;
- Șef al Familiei legionare "Ideea românească", care grupa oameni de litere, filosofie și artă;
- ales deputat de Ialomița în 1937, pe listele partidului "Totul pentru Țară", alegeri anulate prin instaurarea sistemului de dictatură carlistă.

Alexandru Bassarab s-a născut la 11 August 1907 în orașul Bacău.

Maturizarea sa precoce și seriozitatea dublată de talentul înnăscut îl recomandau încă de timpuriu ca pe un potențial vârf al generației sale. Era o prezență vie, econom la vorbă și măsurat în cuvânt. Frecventează cursurile pictorului profesor I. Teodorescu-Sion la Academia de Belle Arte precum și cursurile facultății de Drept. Dar formarea sa ca artist se va desăvârși la școala particulară de pictură a lui Constantin Vlădescu. Aici va avea ca mentori și îndrumători pe maeștrii Petrașcu, Tonitza, Șirato și Iorgulescu-Yor.

Tot aici îi va cunoaște și îndruma pe mai tinerii săi colegi Valentin Hoeflich și Gheorghe Vânătoru. Celor trei, cărora li se va alătura și Geo Zlotescu, vor lucra și expune împreună pictură murală sau de șevalet, grafică și gravură.

Tot cei patru au lucrat și la restaurarea fațadei exterioare a bisericii Sf. Ilie Gorgani, așa cum arată ea și astăzi.

Alexandru Bassarab se va specializa în gravură, în special gravura pe linoleum, gen care-l va consacra posterității. Astfel, deși multe lucrări originale vor fi mai târziu distruse, interzise sau pierdute, reproducerile tipărite ale gravurilor au supraviețuit până în zilele noastre purtând amprenta stilistică inconfundabilă a autorului lor.

Între 1934 și 1939 i se vor solicita lucrări pentru fiecare Salon Oficial Anual organizat de Ministerul Cultelor și Artelor.

Autoportret.

În paralel se va manifesta și publicistic făcând cronică și critică plastică. "A colaborat la redactarea unor periodice de cultură, precum "Arta și Omul" (director Augustin Clonda), "Ideea Românească" (director Paul Costin Deleanu).

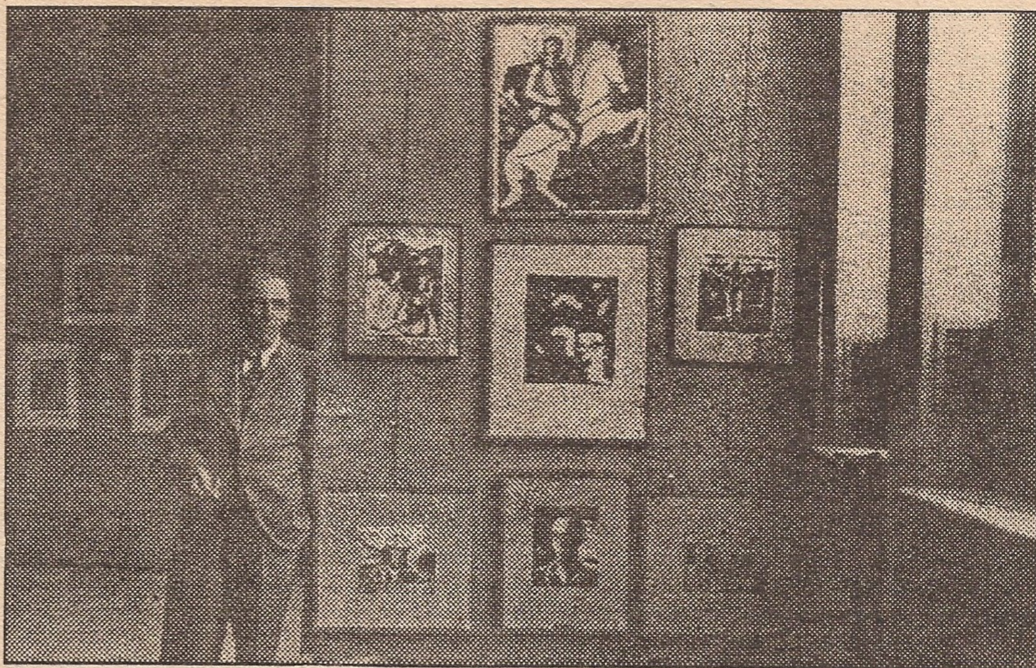
În familia legionară "Ideea Românească" se grupase o elită de artiști și gânditori de perspectivă interesați nu numai în propria lor creație dar și în rostul, menirea și destinul culturii românești. Cu riscul omisiunilor inerente, vom menționa totuși, alături de pictorul Bassarab, câteva nume (pe nedrept interzise, ignorate sau marginalizate): filosoful Paul Costin Deleanu, poetul Horia Stamatu, dr. Ion Bazavan, Mircea Nicolau, arhitecții Constantin Joja, Nicolae Goga, Nicolae Francu, Ion Pușchilă, Valeriu Stănescu, sculptorii Dumitru Anastase, Ion Popovici și Cristea Grossu, pictorii Andronic Cantacuzino, C. Zainea și alții.

Din inițiativa pictorului Bassarab, a sculptorului Anastase și scriitorilor Paul Costin Deleanu și Horia Stamatu, ia ființă Cenaclul "Luchian", adevărat laborator de creație care va pregăti și realiza în Decembrie 1940 importanta expoziție de artă națională intitulată "Arta în 1940". De altfel, pentru pictorul Bassarab, anul 1940 a fost un an de recunoaștere și consacrare. În luna Februarie a avut prima mare expoziție personală la sala Dalles, cu o bună primire din partea publicului și criticii iar în Septembrie-Octombrie o alta, de asemenea remarcabilă, tot în sala Dalles împreună cu alți șapte artiști ce constituiau **Grupul grafic.**

Anul 1941 a venit însă să pună capăt vieții pământene a acestui artist care ar mai fi avut mult de dat artei și țării sale.

În cadrul represaliilor demente ordonate de generalul Antonescu împotriva legionarilor după lovitura de stat din Ianuarie, pictorul Bassarab, arestat, va fi trimis în prima linie, într-o unitate "care nu trebuia să se mai întoarcă" și care va cădea prizonieră, în primele zile

ale războiului, în Basarabia. Este ucis pe ziua de 8 Iulie 1941, de către un militar sovietic, ca urmare a protestelor sale privind tratamentul umilitor la care erau supuși prizonierii români.

Cu toată scurtimea vieții sale creatoare, a carierei sale artistice, pictorul Alexandru Bassarab rămâne un important artist român al acestui secol. Complexitatea personalității sale creatoare, prezența sa aparte a fost preceputǎ de contemporanii săi și subliniată de critica vremii. Aparent contradictorii, laturile și fațetele personalității sale se completau armonios lăsând să se întrevadă o carieră prodigioasă.

Unii dintre critici l-au perceput ca pe un pictor modernist, un "Giorgio de Chirico al României". Alții au văzut în expresia sa artistică și maniera sa de lucru un spirit românesc arhaic marcat de un "hieratism bizantin", de "o nostalgie a picturii de frescă" descinzând din arta vechilor zugravi.

Pentru legionari a fost un mare spirit luminat. Își mărturisea adeziunea la Mișcare prin marea sa dorință de libertate. "Mișcarea Legionară - afirma el (și sunt supraviețuitori care confirmă spusele) - nu trăiește prin servituți simbolic militare sau obediențe formale codificate, ci printr-o mare libertate interioară, o convingere adâncă, pe care se construiesc marile personalități și caractere ale unui neam. Ale acestui neam".

Mesajul său este astăzi, parcă, mai actual ca oricând.

Cornel NICOLAU